

מאמר תשי"ע בסידרה: הארגון שהוליד את תעשיית-המוות - ואת הצעת אייכמן

ס.ס. - הגזע החדש

דוקף אייכמן לא היה איש גדול, אף לא איש בולט. בכל זאת לא זכה ללא סיבה להיות הכוכב הראשי במשפט הגדול שיערך על ארמת ישראל. כי אייכמן יכול להיחשב, במידה רבה של צדק, לנאצי האופייני בהא הידיעה.

מאת אורי אבנרי

של המשטר הנאצי. כמעט ואפשר היה לומר: ס.ס. היה המשטר הנאצי. הוא היה יציר-כפיו של המשטר הוה והתגלמותו - כשם שהס.א. היה, לפניו, יציר-כפיה והתגלמותה של המפלגה הנאצית באופוזיציה. תחת לשאלו: "מה היה המשטר הנאצי?" אפשר, על כן, לשאול: "מה היה הס.ס.?" וכשם שקשה להשיב תשובה פשוטה על השאלה הראשונה, כן קשה הדבר לגבי השאלה השנייה. הס.ס. היה הרבה דברים להרבה אנשים - ורק הסך-הכל של כל פעולותיו ותכונותיו יתן תמונה נאמנה. לגבי ארגון האחראי לפשעים כה מתועב, רב הפיתוי לענות בפשטות: "הוא היה ארגון של פושעים, אגודה של סאדיסטים. כל איש ס.ס. היה פושע, ומן הדין להרגו עם היתפסו, כמו כלב שוטה." זוהי עמדתם המוכנת של רוב אזרחי ישראל. קורבנות הס.ס. וקרובי קורבנותיו. בגלל עמדה זו פתח קאסטנר בשעתו להודות כי מסר עדות לטובת קצין ס.ס. גבוה, והסתייב בקורבנות שיקריי הרייכסאון.

מפקדו המצולק של אייכמן, מקשיב (ימין). קאלטנברנר נידון למוות והוצא להורג בנירנברג. מלבד היטלר ונבלס, היה היטלר היחיד בצמרת הנאצית שלא עסק בשוד פרטי ובשחיתות אישית כלשהי.

הפירור-ס.ס.

(שמאל) מקבל הסבר ממפקד המחנה, שעה שארנסט קאלטנברנר, בעת ביקור במחנה-הריכוז המתועב מאסטהאוזן, אשר באוסטריה. היטלר מאסטהאוזן, שעה שארנסט קאלטנברנר,

העובדה שדווקא הם מילאו תפקיד בוזי ובלתי-נעים זה מילאה אותם לרוב סיפוק עמוק. הם אמרו לעצמם: "כל אחד יכול למלא תפקיד נעים, כמו השתתפות במיצעוד-נצחון בשאנדראליזה. אבל רק הטובים ביותר, האידיאליסטים ביותר, מוכנים למלא תפקיד היוני אך בוזי."

מכאן התופעה המחרדה, שזכתה כבר לטיפול ספרותי רב: איש הס.ס. בחזורו הביתה אחרי יום-עבודה בו השמיד רבבת אנשים, יכול היה להתמסר לילדיו, לשחק עם כלבו ולשקוע בספר של שירים רומאנטיים. לגבי איש הס.ס. עצמו, לא היה בכך כל סתירה.

★ ★ ★

צבא או ארגון פושע?

יותר מכל שאר חלקי הס.ס. היה ונשאר שנוי במחלוקת החלק השלישי: הס.ס. הקרבי.

ב-1954 מנה צבא זה 950 אלף איש. אנשיו היו חיילים לכל דבר. הם לבשו את מדי הצבא. הדיביזיות שלהם היו כסופות לסיקוד הצבאי הרגיל בכל הנוגע למיבצעים. מבחינת רמתם הצבאית, מילאו במאמץ המלחמתי הגרמני תפקיד דומה לזה של הפלמ"ח בישראל. כמו הפלמ"ח, היה צבא זה מורכב, תחילה, כולו ממתנדבים; רק לאחר שנת ודלדו הגדודים בקרבות בלתי-פוסקים נשלחה אליהם תגבורת מגוייסת רגילה. הדיביזיות של הס.ס. הקרבי הופעלו בגזרות המסוכנות ביותר של החזית, והן סבלו את האבידות הקשות ביותר. כל הגנרלים הגרמניים היללו אותן בספריו-זכרונותיהם. היו אלה עוצבות-עילית משובחות, כמו המארינס האמריקאים והצנחנים כרוג הצבאות של היום. כל מפקד שמח לקבלן באזור פיקודו.

כאשר נסתיימה המלחמה, מצאו אנשי הס.ס. הקרבי ששרדו בתים כי שוב אין מת ייחסיים אליהם כאל חיילים, אלא כאל שאר אנשי הס.ס. - אירגון שהוכרו בפסק-הדין של משפט נירנברג כ-"ארגון פושע". נשללו מהם הגימלאות שהוענקו לחיילים רגילים. המשטר החדש התייחס אליהם בהסתייגות. גרוע מכל: בעוד שספרות ענפה תחלה מתארת את עלילות-הגבורה של הצבא הסדיר, לא הוזכרו עלילות הס.ס. הקרבי כלל, או רק בדרך אגב.

האם יחס זה היה צודק? אנשי הס.ס. הקרבי טענו שלא, ונתנו ביטוי קולני להתמרמרותם. רבים מן הגנרלים של הצבא קיבלו את דעתם והכריזו שהס.ס. הכללי אומנם היה אירגון פושע, אך שהס.ס. הקרבי לא היה אלא צבא רגיל ומשובח, שהגן על מולדתו. הם הצביעו על העובדה כי לבסוף היו רוב חיילי הס.ס. הקרבי מגוייסים רגילים, שאיש לא שאל אותם לרצונם, וכי גם מבחינות אחרות ניטשטש והלך ההבדל בין הדיביזיות הצבאיות הרגילות לבין אלה של הס.ס. הקרבי.

אמר קונראד אדנאור: "אנשי הס.ס. הקרבי היו חיילים כמו כולם" הוסיף בשנה שעברה יוזף שטראוס, שר-הביטחון של גרמניה המערבית: "ידועה דעתי האישית על ההישגים של עוצבות הס.ס. הקרבי שלחמו בחזית. הן כלולות בכבוד שאני רוחש להילל הגרמני שלחם במלחמת-העולם האחרונה."

כבר ב-1955 הרים גנרל ידוע, פוך-מאנוסיל, את קולו למען הרהיבליטיציה הכללית של הס.ס. הקרבי. הוא אמר: "אני יודע זה מכבר כי אנשי הס.ס. הקרבי היו אנשים הגונים... אבל נסו להסביר לאנשים בחו"ל כי לא היה כל קשר בין הס.ס. הקרבי לבין הנסטאפו ושרות-הביטחון! נסו פעם להסביר כי הס.ס. הקרבי לא הרג יהודים, אלא עורר סחר בלב הסובייטים בגלל כושרו הצבאי המצויין!"

★ ★ ★

מוכנים תמיד אנחנו

ווקא בגלל גרעיני-אמת שבטענות אלה, מסוכנות הן שבעתים. כי הס.ס. הקרבי אמנם היה צבא - אך לא רק צבא. הוא היה גם ס.ס.

שמפקדו, היינריך הימלר, היה איש בעל אמיציה ללא גבול, הוא לא החמיץ שום הודמות. כאשר התמוטט המשטר הנאצי, היה הס.ס. מיפלצת בעלת מאות זרועות, שהגיעו כמעט לכל פינה בגרמניה. הוא היה משטרה וצבא, תעשיין ומוציא-לאור, אירגון חינוכי ותרבותי, משרד לשירותים גזעיים ובתי-חרושת למחת.

בעוד שאנשי הס.ס. באושיחן חיטלו את יהודי אירופה ואדולף אייכמן ניהל את המשא-ומתן שלו עם קאסטנר ובראנד, עסקו קציני ס.ס. אחרים בשליחויות דיפלומטיות בחוץ-לארץ, ברכישת מניות במפעלים צרפתיים והונגריים, בהפצת עתונים ובחינוך הדור. כולם היו נאצים מושבעים - אך זה היה כמעט המכנה המשותף היחיד שלהם. הם יכולו לקרות ששני בני הווג בראנד שרים שירי תהילה למפקד שרות-הביטחון של הס.ס. בהונגריה, אחד פוך-קלאנה, המתואר על-ידם כגנאלמן מושלם, תומאני ושותף-צדק, (פוך-קלאנה זה נהרג בידי קצינים הונגריים, שעבדו בשיתוף-פעולה עם שרות-הריגול הצבאי הגרמני של קאנאריס - אחד הקרבות הרבים של מלחמת-האחים בין הצבא והס.ס.).

★ ★ ★

רצח ויז'ניץ רומאנטיים

סוף המלחמה, מנה הס.ס. למעלה ממיליון חיילים וחיילות. הם היוו כמעט את כל אירובני-משנה:

● הס.ס. הכללי, שהכיל את הגסטאפו, שרות-הביטחון ומאות הפעילויות המגוונות האחרות של הס.ס. בכל השטחים. אייכמן, ראש המתלקה היהודית בשרות הביטחון, נמנה עם גוף זה.

● עוצבות-גולגולות-הסתים, שניהלו את מחנות-הריכוז ואת מחנות-המחט.

● הס.ס. הקרבי ("האפן-ס.ס.") - היינו ס.ס. הנשק, שעוצבותיו לחמו בחזית ככל עוצבות הצבא.

האנדלרמוסיה האירובנית הפאנאסטטית של הרייך השלישי כולו התבטאה גם במיבנה זה. חלוקת הסמכויות בין המחלקות השונות לא היתה ברורה במציאות. כך היה אלוף-המשנה קורט בכר, אשר למענו עדיד קאסטנר, קצין כלכלי במטה הס.ס. הקרבי דוקא - ובתפקיד זה השתלל השלטת על רכוש יהודי הונגריה וגם לתפוס מניות של מיפעלים הונגריים. לגבי רוב רובו של הס.ס. הכללי אין היכרות רב - הוא עסק בפשעים או בחינוך פושעים. היה זה מנגנון הטרור שהטיל את חיתתו על גרמניה, ולאחר מכן על אירופה כולה. הוא נתן למונח "נסטאפו" צליל שהעביר צמרמורת בשומעיו. אנשיו חונכו לראות עצמם כבוגרים קטנים במכונה גדולה. תפקידם היה לפעול מבלי לחשוב - והדבר נאמר להם בפירוש פעמים בלתי-ספורות. הימלר, האפס המונומנטלי בעל הפנים הריקות התבויות מאחורי המשקפיים, האמין שאסור לעודד אנשים היוצאים מן הכלל, שיש לטפח דווקא אנשים קטנים וממוצעים, הממלאים חובתם בשקט. כזה היה גם אייכמן.

אנשים גולגולות-הסתים, רוצחי המיליונים, ידועים במעשיהוזהה הסאדיסטיים שלהם, שדמיון האדם אינו יכול ואינו רוצה להשיגם. אולם אין להניח כי כולם, או אף רובם, היו סאדיסטים במובן המקובל. הדבר המועז והמחריד ביותר במנגנון זה היה דוקא שאף הוא היה מורכב בעיקרו מאנשים רגילים.

אנשים אלה התייחסו אל הרצח כאל כל תפקיד אחר. לא במקרה קיבלה מלאכה זו, באושוויץ, בסופו של דבר, צביון של פעולה תעשייתית מובהקת. המשמידים התחרו ביניהם בהשגת שיאים יומיים, כאילו היו מחסלי-שנים באוסטרליה. ואין זה דמיון מקרי: גישתם היתה באמת מבוססת על ההנחה כי היהודים, ושאר קורבנותיהם, לא היו בני-אדם, אלא בעלי-חיים מויקים.

● שנקראו כך בשל טמל שוודי-הים - גולגולות וסתי עצמות צלובות - שהיה חביב על אנשי הס.ס.